

REMISSYTTRANDE; Promemorian Särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19

Sammanfattning

Mot bakgrund av de omfattande och akuta utmaningar som Sverige och mässbranschen står inför stöttar vi regeringens syfte att möjliggöra mer träffsäkra åtgärder som inte i onödan hindrar sådan verksamhet som kan genomföras på ett från smittskyddssynpunkt säkert sätt.

I Promemorian *Särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19* föreslås dock att bestämmelserna i *förordningen om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar* överförs oförändrat till den nya förordningen.

Fairlink anser att det inte är rimligt med denna statiska reglering utan att den istället snarast möjligt bör ersättas av evenemangsbaserade regler med ett dynamiskt antal tillåtna besökare på plats samtidigt. Ett antal som grundas på anläggningens och evenemangets möjlighet att skapa säkra möten.

Vi vill också poängtera vikten av tydlighet i hur kommande beslut fattas avseende tillåtelse att genomföra evenemang, respektive stänga ned evenemang. Likaså att detta ska ske i en nära dialog med arrangör.

Hur den svenska mässbranschen drabbats hittills

Mässor är en av de sammankomster som definieras som offentlig tillställning inom "*Förordningen mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar*." Sedan den 12 mars har därför mässbranschen varit mer eller mindre belagd med näringsförbud.

Förutom för arrangörerna är mässor viktiga fora för företag och människor att inspireras, utbildas, underhållas, utvecklas och göra affärer. En genomsnittlig siffra på antal utställande företag, fördelat på landets fyra största mässanläggningar, är årligen cirka 35 000 företag. För de flesta av dessa företag utgör de enskilda mässorna deras absolut största kontaktyta för bearbetning av såväl nya kunder som redan existerande, nya samarbeten och relationsbyggande för affärer och affärsutveckling. Därtill har vi tillhörande aktörer där mässor genererar stora intäktsströmmar:

- ca 2 - 3 miljoner besökare från alla delar av svenskt näringsliv.
- branschens underleverantörer, t.ex. ljud-/ljusfirmor, snickerier och byggnationsföretag, talare och artister, städ-/restaurang-/säkerhetstjänster
- restaurang-/underhållnings-/hotellsektorn

Som helhet bidrar en livskraftig mötes- och mässverksamhet till att skapa konkurrenskraftiga destinationer som attraherar både inhemsk och internationell kompetens och investeringar.

2020 har inneburit att både mässarrangörer och branschens underleverantörer tappat majoriteten av sina intäkter. Mässhallar har stängts igen och aktörer har gått i konkurs. Personalnedskärningar på 60 procent eller mer är standard. Mässornas långa framförhållning på 9 - 18 månader innebär dessutom att även stora delar av år 2021 håller på att försvinna. Det kommer att ta många år innan branschen har en möjlighet att återhämta sig och till fullo vara den motor som den kan och bör vara för den svenska ekonomin.

Fairlinks synpunkter på förslagen i promemorian

Övergripande

De regelverk som hittills använts för att införa begränsningar i syfte att motverka smittspridning har fått stora inkonsekventa följder. Mässor har likställts med festivaler och fotbollsmatcher, men är i sin art mer lika köpcentrum som tillåts vara öppna. Till skillnad mot festivaler och sportevenemang, kännetecknas mässor av att:

- Alla besökare kommer och lämnar inte samtidigt. Besöken görs vid olika tidpunkter och spritt på olika dagar.
- Besökarna sprids över en stor yta, istället för att allt fokus riktas mot en scen eller dylikt.
- Arrangörerna har stora möjligheter att styra besökarflöden, såväl via flera entréer, tidsintervall och antal. Flera mässor arrangeras dessutom utomhus.

Vi anser därför att det både är positivt och nödvändigt att regeringen ser över de trubbiga restriktioner som hittills lamslagit mässbranschen. Den föreslagna covid-19-lagen och den nu föreslagna anslutande förordningen kan bidra till att komma till rätta med denna problematik.

Utgå ifrån smittspridningsrisken

Alla eventuella begränsningar och restriktioner bör utgå ifrån smittspridningsrisken. Sveriges största mässanläggningar och arrangörer har under hösten 2020 tagit fram och kommunicerat en gemensam säkerhetsgrund – *Vi ses säkert*. Säkerhetsgrunden utgår ifrån den svenska smittskydds-modellen samt beprövade arbetsätt för att skapa säkra mötesplatser. Där finns både generella åtgärder samt situationsanpassade åtgärder. Vi vill här inte minst peka på betydelsen av att estimerar antalet tillåtna personer per kvadratmeter, möjligheten att kunna sprida ut antal besökare över tid samt ha flera in- och utgångspassager möjliga.

I Promemorian *Särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19* föreslås dock att bestämmelserna i *förordningen om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar* överförs oförändrat till den nya förordningen.

Detta innebär att huvudregeln med en begränsning till högst 8 deltagare i samband med allmänna sammankomster och offentliga tillställningar tillsvidare bibehålls samt att undantagen även fortsättningsvis endast görs för arrangemang med sittande publik.

Fairlink anser att det inte är rimligt med denna statiska reglering utan att den istället snarast möjligt bör ersättas av evenemangsbaserade regler med ett dynamiskt antal tillåtna besökare på plats samtidigt. Ett antal som grundas på anläggningens och evenemangets möjlighet att skapa säkra möten.

Inte gälla längre än nödvändigt samt omprövas löpande

De förordningar som föreslås i promemorian får betydande konsekvenser för berörda parter varför det är viktigt att eventuella begränsningar som införs både är relevanta och nödvändiga för att förhindra smittspridning. Det är också viktigt att begränsningarna bedöms och omprövas löpande.

Fairlink vill därför betona vikten av att intensivt och skyndsamt arbeta vidare för att ta fram nya förordningsbestämmelser avseende sådana verksamheter som utgör *allmänna sammankomster och offentliga tillställningar*. Förordningsbestämmelser som istället tar hänsyn till möjligheterna att bedriva verksamheterna på ett sätt som är säkert från smittskyddssynpunkt. Ett arbete som måste ske löpande utifrån bedömningar av rådande läge.

Men vi vill också poängtera vikten av lång framförhållning. Att genomföra en mässa kräver framförhållning för alla inblandade och idag tvingas arrangörer ställa in mässor som ligger 9 - 18 månader fram i tiden. Mässor med hundratals utställare i olika storleksordningar som i sin tur kräver svar eftersom de ur många aspekter är beroende av våra handelsplattformar. Mässbranschen är idag lamslagen och behöver beslut avseende när myndigheterna bedömer det som rimligt att öppna upp för mässor igen. En preliminär tidsgräns som självfallet kan komma att förändras beroende på pandemins utveckling.

Tydlighet samt en nära dialog mellan beslutande och påverkande organ samt berörda branscher

Fairlink anser att det finns ett stort behov av tydlighet samt att strukturera dialogen mellan branscher och beslutande och påverkande myndigheter och politiker. Detta för att tillsammans kunna diskutera samt utforma mer träffsäkra restriktioner samt att branscherna i tid ska informeras om kommande beslut. Den nära dialogen måste ske både på nationell och regional nivå.

Ett exempel på behovet av en nära dialog på regional nivå är Promemorians 3 kap 3 § "Länsstyrelsen får meddela föreskrifter om att den som anordnar en allmän sammankomst eller offentlig tillställning inom länet eller en del av det ska begränsa antalet deltagare i större omfattning än som anges i 1 § andra stycket och 2 §." Ett sådant beslut måste alltid föregås av en nära dialog med berörda parter.

Verksamhetens rätt till ekonomisk kompensation

Den föreslagna förordningen innehåller inga bestämmelser om ersättning till branschrelaterade företag som drabbas ekonomiskt pga föreslagna eller tillkommande begränsningar. Fairlink betonar att det måste tillkomma eftersom de allmänna stöd som idag finns är långt ifrån tillräckliga.

Mikael Jansson
VD, Fairlink